

ПЕРСПЕКТИВИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СОЦІО–ЕКОЛОГО–ЕКОНОМІЧНИХ ПРОГРАМ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Д.В. Дячков

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, dmiraf@ukr.net

Як проголошує концепція переходу України до сталого розвитку – майбутнє нашої країни як цивілізованої, високорозвиненої, заможної держави – у її відкритості, використання надбань світової цивілізації, з застосуванням методів і механізмів захисту свого економічного суверенітету та утвердження національних цінностей [3].

Стабільність національної економічної системи безпосередньо залежить від стабільності функціонування і здатності адаптуватися до змін ринкового середовища. У сучасних умовах глобалізації світової економіки та інфільтрації національних економік стабільність функціонування господарюючих суб'єктів ринку повинна базуватися на принципах забезпечення сталого розвитку. Підвищення складності вирішуваних завдань соціально–екологічного та економічного розвитку можливо, лише при подальшому вдосконаленні процесу інформатизації.

Одним з важливих моментів при створенні соціо–еколого–економічних програм в рамках концепції сталого розвитку є розробка програм різних напрямків інформатизації.

Необхідною умовою досягнення інформатизацією поставлених цілей є підготовленість до інформатизації як працівників різних сфер адміністративної та господарської діяльності, так і соціуму в цілому, що передбачає :

- формування і розвиток інформаційних потреб та інтересів населення;
- підготовка фахівців з інформаційного обслуговування;
- підготовка фахівців з обслуговування інформаційної техніки, систем інфраструктури;
- перепідготовка і навчання реальних та потенційних користувачів інформаційних систем і ресурсів.

У вирішенні зазначених завдань важливу роль має відігравати система вищої та додаткової освіти, а також ефективне використання можливостей дистанційної освіти [1].

Складність екологічної ситуації передбачає формування нового покоління екологічноорієнтованого соціуму на основі масової інформатизації задля вирішення екологічних проблем. Таким чином, створення технічних об'єктів, що нейтралізують негативні наслідки діючих нині технічних систем, розробка нових екологічних принципів, що забезпечують виробництво необхідних суспільству матеріальних благ при мінімальних побічних впливах на навколишнє природне середовище, а також створення нових інформаційних технологій, спрямованих на облік виснажуються природних ресурсів є актуальними напрямками програм інформатизації. На сьогодні особливої уваги потребує методологія комплексної оцінки розвитку суспільства, де основним засобом прогнозування взаємодії технічної системи і навколишнього середовища виступає системне моделювання на основі інформатизації. Вирішення екологічних проблем неможливе без автоматизації обробки інформаційних потоків та широкого залучення засобів обчислювальної техніки, в тому числі, і системи автоматичного управління системами екологічного захисту, що характерно для сучасного контролінгу в сфері бізнесу та промислового виробництва. Системи автоматизованої інформаційної підтримки потрібні, перш за все, для об'єктивного повідомлення про правильність і надійності застосування систем екологічного захисту.

Сталому розвитку національної економіки буде сприяти якісно нова система управління інформаційним потенціалом, яка повинна полягати в:

- побудові системи захисту інформації, формуванні сукупності методів захисту інформаційних ресурсів (адміністративних, економічних, фізичних, технічних, програмних, криптографічних, морально-етичних), об'єднаних у функціонально-цільовий комплекс по забезпеченню необхідного рівня захисту інформації;

- створення інформаційно-аналітичного забезпечення економічної діяльності дозволяє оперативно, достовірно і відтворено оцінювати економічний і управлінський потенціал інформаційних ресурсів;

- побудові горизонтально-розподіленої системи забезпечення сталого розвитку по інформаційній складовій, що спирається на комплексний підхід, який забезпечує максимальне перекриття каналів реалізації інформаційних загроз і дозволяє компенсувати негативні наслідки їх впливу;

- крім цього, особливу увагу необхідно приділити об'єктам інтелектуальної власності, їх захисту.

Інформаційно-інтелектуальні чинники, джерела і ресурси повинні зайняти домінуючу роль в процесі управління переходом до сталого цивілізаційного розвитку. І в цьому сенсі вони будуть випереджати в своєму розвитку матеріально-енергетичні процеси, в цілому, формуючи систему випереджального соціоприродного розвитку [4].

Таким чином, програми інформатизації напрямів сталого розвитку в короткостроковій і довгостроковій перспективі дозволить:

- підвищити якість управління соціальними, економічними і політичними процесами в області на основі актуальної та достовірної інформації;

- з створення, розвиток і ефективне використання інформаційних ресурсів для управлінської діяльності;

- надати населенню та господарюючим суб'єктам сучасний перелік інформаційно-довідкових послуг;

- надати органам управління всіх рівнів (державного, муніципального, промислового) необхідні і достатні види сучасних телекомунікаційних і інформаційних послуг для виконання їх функціональних обов'язків;

- поліпшити інвестиційний клімат в результаті доступу інвесторів до об'єктивних даних про господарюючих суб'єктів і території;

- зменшити економічний і соціальний збиток від несанкціонованого доступу і розпорядження державними і регіональними інформаційними ресурсами;

– підвищити ефективність попередження техногенних катастроф і аварій на промислових об'єктах області.

Отже, перехід до сталого розвитку, висуваючи в якості пріоритетних екологічні проблеми, об'єктивно вимагає поєднувати соціально–економічні та природні складові в єдину систему процесу розвитку. Тому принципами майбутнього сталого розвитку повинні стати системні характеристики, які лише умовно можна розділити на економічні, соціальні, екологічні, інформаційні та ін. Синергетичний характер стійкого типу розвитку свідчить про необхідність симбіотичного поєднання економічних, соціальних та екологічних складових в контексті напрямів їх інформатизації.

Список використаних джерел:

1. Putilov V.A. Information Structure of the European North of Russia and its Role in Sustainable Socio–Economic Development of the Region / V.A. Putilov // 3rd International Congress IASSA (Copenhagen, Denmark, May 21–23). – 1998. – P. 11–18.

2. Вольська О. М. Інформаційне забезпечення як інструмент прогнозування та планування переходу до сталого розвитку підприємства / О. М. Вольська, Н. С. Миколайчук // Економічні інновації. – 2013. – Вип. 54. – С. 34–42. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecinn_2013_54_6.pdf.

3. Проект Закону про Концепцію переходу України до сталого розвитку (№ 3234–1 від 19.12.2001). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=11647

4. Раимова А.Т., Абдрашитов Р.Т., Шаврина Е.В. Информационно–правовые аспекты устойчивого развития региона: Монография. – Оренбург: ГОУ ОГУ, 2003. – 210 с.